

♦ Вісті з XV обласної науково-методичної конференції педагогічних працівників

Галаніна О.М., завідувач відділу працевлаштування та організації навчальної практики

«Вчитися і, коли прийде час, прикладати засвоєне до справи хіба це не прекрасно!»

Конфуцій

У цьому випуску:

- Вісті з обласної конференції **1**
- Олімпіада з інформатики **2**
- Мотивації студентів до навчання – ключ до успіху! **3**
- Святування Шевченківських днів у технікумі **4**
- Деякі аспекти виховної роботи куратора групи **5**
- Огляд життя та творчості Лесі Українки **6**
- Як допомогти людині після травматичної ситуації **7**
- Поетична сторінка. Василь Стус **8**

26 лютого 2016 року на базі Харківського машинобудівельного коледжу відбулась XV обласна науково-методична конференція педагогічних працівників ВНЗ I-II рівнів акредитації Харківської області за темою *«Правові, теоретичні і практичні основи розвитку співпраці навчальних закладів з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню випускників»*.

На урочистій церемонії відкриття конференції з привітаннями до її учасників звернувся голова Ради директорів ВНЗ I-II рівня акредитації Харківської області Мороз Віктор Дмитрович.

Питання працевлаштування випускників вищих навчальних закладів України є особливо актуальним

університетами та академіями Харківського регіону щодо забезпечення продовження навчання випускників, що суттєво пом'якшує проблему їх працевлаштування.

У ході роботи конференції проводилась виставка методичних розробок. У виставці - презентації науково - методичних матеріалів, а також у роботі засідань секцій брали участь і викладачі нашого технікуму. Викладачі Ніколаєвська Г.Ю., Корнеевкова М.М., Журбій Г.Г., Лазарев В.О., Межова Т.Є., Лобко-Лобановська В.А., Мамічева А.В., Мацкеєв В.Б., Малахова В.П., Пономарьова В.М., Сорокіна В.П., Галаніна О.М. підготували матеріали за тематикою конференції, які надруковані у збірнику тез XV обласної науково-методичної конференції.

Технікум отримав сертифікат учасника виставки XV обласної науково-методичної конференції педагогічних працівників.

на сьогоднішній день. Випускники навчальних закладів вільні у виборі свого роду занять, місця роботи, професії та праці. Учасники конференції відзначили активну співпрацю вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації з обласним Центром зайнятості. Педагогічні працівники та студенти активно відгукуються на пропозиції Центру працевлаштування про проведення ярмарків вакансій та інших заходів. Конференція відзначила активну роботу навчальних закладів з

◆ Олімпіада як засіб діагностики рівня знань студентів з дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка»

*Марусов М.С.,
Галенко Л.П.,
викладачі*

Третього березня 2016 року в технікумі відбулася чергова олімпіада з дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка». Метою проведення олімпіади було визначення дійсного рівня знань з інформатики серед наших кращих студентів та виявлення найкращого, який представить наш навчальний заклад на міській олімпіаді у квітні.

Окрім цього, важливим було спостереження за емоційно-психологічним станом студентів під час виконання завдань, оскільки умови проведення олімпіади були максимально наближені до тих, які будуть на міських змаганнях. На жаль, не завжди студенти, які добре знають навчальний матеріал, можуть витримати емоційне навантаження під час проведення змагань. І саме подібні заходи виявляють наступне: 1) тих, хто не боїться труднощів, не залишає своє місце зі словами «все, більше не можу!», а терпляче виконує послідовно всі завдання; 2) тих, хто швидко розуміє суть завдань та швидко перемикається з виконання одного завдання на інше; 3) тих, хто більш упертий у досягненні результату та має бажання перемогти і стати кращим студентом з дисципліни!

У результаті проведення олімпіади були визначені найкращі. I місце посів студент групи Б-35 Перець Богдан; II місце – Івков Олександр, група СТ 25; III місце – Білицький Владислав, група Б-35.

Залишилось зовсім небагато часу для аналізу помилок, виявлення «слабких місць» та роботи над ними, для того, щоб гідно вийти на міську олімпіаду. Ми розуміємо, що наші студенти не конкуренти тим учасникам, які представляють навчальні заклади, що спеціалізуються в галузі ІТ, наприклад, такі, як патентно-комп'ютерний коледж або радіотехнічний технікум. Але

ми впевнені в нашому представнику.

Ми знаємо, що він буде старатися й зробити усе можливе, щоб бути якомога ближче до призових місць!

◆ Мотивації студентів до навчання – ключ до успіху!

*Людина, що не знає
нічого, може
навчитися,
справа тільки в тому,
щоб запалити в ній
бажання вчитися.
Д. Дідро*

16.03.2016р. відбулося засідання методичного об'єднання кураторів навчальних груп за таким порядком денним: «Ліквідація заборгованостей за I семестр 2015/2016 н.р. та лютий місяць 2016р.». На засідання були запрошені студенти, які мають більше 2-х заборгованостей за I семестр та більше 5 заборгованостей за лютий місяць.

Маючи таку кількість заборгованостей, можна говорити тільки про те, що студенти не мають позитивної мотивації до навчання. Вони не готові отримувати нові знання як для свого професійного майбутнього, так і для особистісного зростання. Саме негативне або байдуже ставлення до навчання і є причиною низької успішності або взагалі неуспішності студента.

Проблема мотивації навчання всебічно досліджується в роботах зарубіжних та вітчизняних психологів. Відомо, що основними мотивами навчальної діяльності студентів є пізнавальні, професійні та ті, що пов'язані з отриманням диплома.

Аналіз результатів опитування в одному із технічних університетів України за методикою Т.І.І льної «Мотивація навчання у вищому навчальному закладі», показав, що є тенденція до статистично достовірного зниження показників за мотивами «набуття знань» та «оволодіння професією», у той час, як показники за мотивом «отримання диплома» у студентів 17-19 років залишилися незмінними. Це свідчить про достатню стійкість мотиву отримання диплома у студентів юнацького віку.

Незважаючи на наявність у сучасній науці значної кількості науково-педагогічних праць, присвячених проблемі формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності у ВНЗ, це питання все ще залишається одним із актуальних питань педагогіки та педагогічної практики. Більшість учених мають спільну думку сто-

совно основного сенсу навчально-пізнавальної діяльності. Вони вважають, що основним сенсом навчально-пізнавальної діяльності є зміни в інтелектуальному, моральному, особистісному розвитку людини, формування механізмів самоорганізації людини.

Наше завдання - допомогти студенту в цих змінах, забезпечити умови, що впливають на формування позитивної мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів, а саме:

- професіоналізм викладача (бажання та вміння навчати);
- ставлення до студента як до компетентної особистості;
- сприяння самовизначенню студента, розвиток його позитивних емоцій;
- організація навчання як процесу пізнання;
- використання методів, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність;
- усвідомлення найближчих та кінцевих цілей навчання;
- професійна спрямованість навчальної діяльності;
- доступність змісту навчального матеріалу, що пропонується викладачем на занятті;
- постійне створення та "підкріплення" ситуації успіху для невпевнених у своїх силах студентів.

Але ж успіх формування позитивної мотивації до навчально-пізнавальної діяльності неможливий без бажання до змін самого студента; у студентів має виникати потреба в самовдосконаленні, самореалізації та самовираженні.

Підлісняк Г.Г., голова методичного об'єднання кураторів навчальних груп

◆ Святкування Шевченківських днів у технікумі

Богдан І.М.,
викладач

Громова Т.Г., - заступник голови циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін

10 березня 2016 року в приміщенні бібліотеки другого підрозділу Харківського індустріально-педагогічного технікуму відбулися літературно-художнє читання «І говорило полотно про його музи, будні та про його свята».

В історії кожного народу є імена, які він свято береже у своїй пам'яті і з великою любов'ю та повагою передає від покоління до покоління. Таким іменем є для всіх нас ім'я Тараса Григоровича Шевченка.

Уся творчість великого Кобзаря зігріта гарячою любов'ю до Батьківщини, пройнята священною ненавистю до ворогів і гнобителів народу. Його думи, його пісні, його полум'яний гнів, його боротьба за світлу долю трудового люду були думами, піснями, гнівом і боротьбою мільйонів. Тарас Шевченко – це символ чесності, правди й безстрашності, великої любові до людини.

Ця Людина, на яку чекало блискуче майбутнє успішного, відомого художника, обрала в житті інший шлях – шлях свого народу, шлях автора «Кобзаря». Він завжди робив вибір не на користь власних інтересів, а на користь гідного майбутнього своєї Батьківщини. Про це найкраще сказав у своїй «Присязі» Іван Франко: «Він був сином мужика і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком і вказав нові, світлі і вільні шляхи професорам і книжним ученим. Доля переслідувала його в житті скільки могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі в іржу, ані його любові до людей в ненависть і погорду, а віри в бога у зневіру і песимізм. Доля не шкодувала йому страждань, але й не пожаліла втіх, що били із здорового джерела життя. Найкращий і найцінніший скарб доля дала йому лише по смерті – невмирущу славу і всерозквітаючу радість, яку в мільйонів людських сердець все наново збуджуватимуть його твори. Отаким був і є для нас, україн-

ців, Тарас Шевченко».

Тарас Григорович Шевченко запровадив нову українську літературу, демократичну історіографію та нову українську культуру в цілому, збагатив та розширив своєю поезією потенційні можливості української мови, сприяв консолідації українського народу, поєднав говірки міста й села, діалекти різних регіонів України.

Але значення Великого Кобзаря українського народу вийшло за межі української літератури взагалі. Твори Т. Шевченка перекладаються на російську, чеську, болгарську, німецьку, французьку, англійську ті інші мови. Творча спадщина поета призвела до пробудження національної боротьби всіх слов'янських народів, які населяли Російську імперію.

Творчість Т.Г. Шевченка - це актуальне, вічно живе явище, яке буде жити в свідомості українського народу та зберігати в собі ті ідеали, для яких жив та за які боровся Великий поет.

Саме тому березень у свідомості українців асоціюється не лише з початком весни, але й зі святкуванням дня народження Т.Г. Шевченка. Щорічно в закладах освіти та культури проходять заходи, присвячені життю і творчості Великого українця. Доброю традицією стало святкування Шевченківських днів і в нашому технікумі.

10 березня 2016 року в приміщенні бібліотеки другого підрозділу Харківського індустріально-педагогічного технікуму відбулися літературно-художнє читання з мультимедійною презентацією «І говорило полотно про його музи, будні та про його свята». Захід був організований спільними зусиллями викладачів І.М. Богдан, Т.Г. Громової та студентів III курсу. Гостями заходу стали як студенти II курсу, так і викладачі та адміністрація технікуму.

Одягнені в національні костюми ведучі розповіли про життя, творчість Т.Г. Шевченка, що дозволило пригадати відомі та маловідомі факти з біографії Кобзаря, поринути у світ його ніжної й полум'яної поезії, помилувалися його чудовими картинками.

Особливо цікавим було інсценування поезії «Мені тринадцятий минало», а задушевна, вдумлива й натхненна декламація студентами поезії Кобзаря під музичний супровід не залишила байдужими нікого.

Окремо слід згадати книжкову виставку, організовану працівниками бібліотеки Н.Г. Каратаєвою та І.С. Омельяко, що дозволила студентам глибше познайомитись з працями, присвяченими життю і творчості Кобзаря.

Також хочеться висловити подяку за слова вітання учасникам свята заступникові директора з виховної роботи В.В. Корнєву та за виступ викладачів

І.В. Галушкови, який прочитав власну поезію, присвячену Т.Г. Шевченку.

Усі ми щиро сподіваємось, що наше свято не тільки подарувало присутнім у залі справжнє задоволення, а й дозволило виконати більш глибоке завдання: гідне вшанування пам'яті Кобзаря повинне в такій непростій для нашої держави час об'єднувати нас навколо засад єдиної культури, літератури, традицій та звичаїв, сприяти духовному, моральному й патріотичному вихованню нашої молоді.

Адже пам'ятати та оберігати спадок творців нашої історії – почесний обов'язок кожного свідомого українця.

◆ Деякі аспекти виховної роботи куратора групи

Політична, економічна та соціальна ситуація, що склалась сьогодні в Україні, зумовила нові тенденції розвитку виховання та самовиховання студентської молоді.

Становлення й розвиток державності України не можливі без пробудження національної свідомості її громадян. Студентська молодь - невід'ємна частина свого народу, і тому проблема формування національної свідомості, патріотизму є одним з головних завдань національно-патріотичного виховання.

Патріотизм починається зі ставлення людини до своєї мови. Об'єктивно поняття рідної мови виступає поряд із поняттями рідного дому, батьківської хати, материнського тепла, вітчизни. Завданням викладачів (і особливо кураторів) є залученням студентів своєї групи до вивчення культурно-історичної спадщини рідного краю, виховання в них шанобливого ставлення до історичного минулого українського народу, його звичаїв і традицій, відчуття нерозривної єдності зі своїми батьками і пращурами, відчуття власної причетності до багатств національної культури.

Відомо, що основи світогляду людини закладаються вже в молоді роки в школі та ВНЗ. Тому дуже важливо в період навчання залучати студентів до вивчення історико-культурних пам'яток українського народу, використовувати різні форми етнографічної та краєзнавчої роботи, щоб розвинути у студентів почуття національної свідомості, усвідомлення себе сином свого народу.

Важливим джерелом і механізмом формування національної свідомості студентів виступають традиції. В етнографії традиції визначаються як процес передачі від покоління до покоління установлених морально-соціальних і культурно-побутових якостей, які вироблені народом упродовж усього періоду його розвитку. Завдяки традиціям українського народу впродовж віків живуть і переходять від покоління до покоління такі шляхетні якості, як любов до рідної землі, отчого краю й домівки, повага до батьків, світлої пам'яті своїх пращурів, до рідної мови, історії, прагнення пізнати і зберегти, передати духовні надбання у спадок своїм онукам, дітям, правнукам.

Батьківська хата вчить нас змалку поважати старих, бути терплячими, чесними, працьовитими. І коли батьки проводжають своїх дітей у далеку дорогу, на згадку про батьківську домівку дарують їм колосся пшениці, гроно кавни, вишній рушник. "Хай стелиться вам доля рушниками!" – кажуть в Україні, бажаючи людині щастя. Український рушник пройшов скрізь віки й нині символізує чистоту патріотичних почуттів, глибину безмежної любові до своїх дітей, до всіх, хто не черстве душею; він щедро простелений близьким і далеким друзям, гостям. Висіли раніше й висять сьогодні над вікнами й над дверима, на покуті - це оберег від усього лихого, що може зайти в дім.

Рушник в нашому побуті живе і сьогодні. Його обов'язково використовують на весіллі, під час проводів хлопців до армії. З хлібом-сіллю на рушнику зустрічають дорогих гостей.

Кінцевою метою національних традицій є набуття моральних і культурно-побутових ідеалів народу, встановлення нерозривної єдності поколінь. Саме в цьому й полягає педагогічне значення національних традицій. Тому їх застосування повинно стати нормою навчально-

виховного процесу у групі. Прикладом такої роботи можуть бути позааудиторна робота, виховні години, які побудовані на матеріалі, що використовує народні традиції, зокрема виготовлення оберегів, орнаментів для українського рушника або сорочок із застосуванням відповідної символіки, проведення обрядових свят за народним календарем. Студенти моїх груп завжди беруть участь у проведенні директорських виховних годин за темою "Мій край, моя мала Батьківщина", де кожен може показати й розповісти про ті місця, де живе його родина, про коріння свого роду, беруть участь у виставках виробів народного декоративно-ужиткового мистецтва, зроблених своїми руками.

Відродження народних звичаїв, обрядів, свят і впровадження їх до виховного процесу групи сприяє формуванню моральних почуттів студентів, розвитку їх естетичних смаків, пробуджує інтерес до рідного, національного, історії свого народу, пробудження в них національної гідності.

Отже, у виховній роботі зі студентами, спрямованої на формування їхньої національної свідомості, патріотизму, важливу роль відіграє етнографічне краєзнавство. Існують різноманітні форми й методи, що розкривають етнографічну роботу. Завданням кураторів є вибрати серед них найбільш ефективні. Організація кожної із форм має свої особливості. Було б добре відновити регулярні піші екскурсії для студентів нашого технікуму старим містом, відвідування історико-культурних пам'яток, екскурсії до різноманітних музеїв, щоб ознайомити молодь з минулим нашого краю, прищепити любов до Вітчизни, гордість за її велике минуле.

Необхідно пам'ятати, що головна наша мета - виховувати Людину свідому, мислячу, таку, яка вміє відчувати і співпереживати, Людину, яка цінує й поважає себе й усіх навколо, Людину, яка не буде губитися в світі й розчаровуватися в ньому, а сама знайде опору і відраду в тяжкий момент, Людину - патріота своєї країни.

Петренко О.М.,
викладач

◆ Огляд життя та творчості Лесі Українки (до 145-річчя з дня народження поетеси)

Галушко С.М., завідувач бібліотеки

У літературі Леся Українка – титан духу, «Дочка Прометей». А якою поетеса була в буденному житті?

Лариса Петрівна Косач, (творчий псевдонім - Леся Українка) народилася 25 лютого 1871 року в місті Новограді-Волинському в інтелігентній творчій родині: мати – відома письменниця Олена Пчілка, батько – Петро Косач – освічений поміщик, юрист, громадський діяч. У будинку Косачів часто збиралися письменники, художники, музиканти; влаштовувалися творчі вечори та домашні концерти. Творча атмосфера, у якій зростала Леся, сприяла розвитку письменницьких здібностей. І вже у 9-річному віці дівчинка починає писати поетичні твори. Перший відомий твір поетеси – вірш «Надія».

Леся мала різнобічні художні обдарованості: добре малювала, мала неабиякий хист до музики. Незаперечний факт: дівчина володіла абсолютним музичним слухом і все життя тягнулась до музики.

1881 рік став початком захворювання на туберкульоз, а далі постійна та виснажлива боротьба з хворобою. Тяжкохвора Леся вивчає мови, займається самоосвітою, продовжує писати. Про її високий інтелектуальний рівень свідчить той факт,

що у 19-річному віці вона написала для своїх сестер підручник «Стародавня історія східних народів». Великих успіхів Л. Українка досягла в галузі перекладу художніх творів М. Гоголя, А. Міцкевича, Г. Гейне, В. Гюґо, Гомера та інших.

Псевдонім «Леся Українка» вперше з'явився в 1884 році у львівському журналі «Зоря», де були надруковані вірші 13-літньої поетеси «Конвалія» і «Сафо». З того часу її твори все частіше публікуються в різних виданнях. Особливе місце у творчій біографії Лесі Українки займає фольклор, який органічно увійшов до образного світу письменниці. Цьому прислужилася багаторічна систематична праця над збиранням скарбів народної духовної культури – пісень та дум у виконанні кобзарів.

У літературі Леся Українка – титан духу, «Дочка Проме-

тея». А якою поетеса була в буденному житті? У чому черпала сили для боротьби з хворобою?

Відповіді на ці та інші питання ви почуєте, переглянувши запропоноване відео. До вашої уваги пропонується передача з циклу

"Невідоме про відомих" (історії кохання видатних українців за книгою Неллі Топської "Любов-насага, любов-журба"). Приємного перегляду!

24 лютого співробітниками бібліотеки нашого навчального закладу було організовано перегляд фільму, присвяченого 145-річчю з дня народження Лесі Українки, для студентів технікуму.

◆ Нові надходження літератури

1. *Навчаємо по-іншому*. Посібник для викладачів професійно-технічних училищ (Умань-Київ, 2008). Посібник призначений для викладачів професійно-технічних і вищих навчальних закладів та всіх тих, хто цікавиться застосуванням інтерактивних технологій у навчальному процесі задля його вдосконалення. Містить коротку характеристику теоретичних основ інтерактивного навчання, опис основних інтерактивних методів і технологій навчання, що можуть використовуватись на сучасному уроці, підходи до організації роботи учнів за умов інтерактивного уроку, а також методичні рекомендації до окремих уроків. Посібник узагальнює досвід викладання.

2. *Intel. Навчання для майбутнього. Інновації в освіті*. (Київ, 2004) Посібник до курсу програми «Intel Навчання для майбутнього», мета якого – підготувати вчителів загальноосвітніх закладів України до ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

♦ Як допомогти людині після травматичної ситуації

Шановні колеги! Ми живемо в дуже складний час, коли слова «стрес» та «травма», на жаль, стали звичними. Сподіваймося на краще в майбутньому, але готовими слід бути до всього. Тож, що таке шок, ступор, їх ознаки, як надати першу допомогу при істерії, а таке буває з нашими студентами, та іншу корисну інформацію ви дізнаєтесь з цієї статті.

Отже, людина, яка потрапила в трагічні обставини, зазвичай знаходиться у стані **шоку**. Зовнішньо **шок** може проявлятися в сильному збудженні, зблідлій шкірі, прискороному диханні та пульсі, розширених зіницях, холодних кінцівках. У людини пильний погляд, блимають очі, може бути паралізованим мовлення, є прагнення залишитися наодинці, вона може знаходитися в емоційній позі, буває втрата відчуття реальності, можлива відсутність реакції на біль. Іноді людина відчуває жагу, а іноді її нудить. Якщо людині, яка перебуває в стані шоку, вчасно не надати допомогу, вона може впасти в апатію.

Якою повинна бути первинна допомога. Спочатку слід припинити дію джерела травмування, якомога швидше ізолювати людину від трагічних обставин, відвести в більш затишне місце. Потім необхідно надати першу допомогу в разі наявності поранень, опіків або переломів. Якщо це потрібно, дати знеболююче та заспокійливе, зігріти людину за допомогою грілок. На цьому етапі перевозити постраждалого не рекомендується.

Стан шоку може спричинити у людини **ступор**. Це одна з сильних захисних реакцій на потрясіння. Якщо людина втрачає багато енергії на протистояння та захист, то може втратити здатність реагувати на навколишній світ. Такий стан може тривати всього кілька хвилин, а, буває, триває кілька годин, що може загрожувати повним виснаженням організму. У такому стані в людини різко зникають або зовсім зникають довільні рухи та мовлення, відсутні реакції на зовнішні подразники, може настати стан повної нерухомості, заціпеніння.

Як треба діяти, якщо поряд з вами людина знаходиться у стані ступору. Зігніть їй пальці на обох руках і притисніть їх до основи долоні, залишаючи великі пальці виставленими назовні. Кінцівками великого і вказівного пальців масажуйте точки, які розташовані на лобі над очима рівно посередині між лінією росту волосся та бровами й чітко над зіницями. Долоню вашої вільної руки покладіть на груди потерпілого, підлаштуйте своє дихання під ритм його дихання. Людина у стані ступору може бачити й чути, тому слід тихо, повільно та чітко говорити їй на вухо те, що може вивільнити в неї сильні емоції. Наше основне завдання – стимулювати реакції людини і таким чином вивести її зі стану заціпеніння.

Часто в людини після пережитої трагічної ситуації настає **істерика**. Під час істерики свідомість зберігається, відчувається надмірне збудження, людина робить багато рухів, приймає театральні пози, її мовлення емоційно насичене та швидке, вона може кричати, ридати.

Для надання першої допомоги слід створити спокійні умови, бажано залишитися з людиною наодинці, але лише в тому разі, якщо це є безпечним для вас. Зненацька зробіть щось, що може сильно здивувати людину (облийте водою, голосно на неї крикніть, дайте ляпаса, впусіть щось, щоб воно загуркотіло). Звертайтеся до людини впевненим тоном та говоріть

короткими фразами. Коли закінчується істерика, настає занепад сил, тому вклядіть людину відпочити, краще, щоб вона заснула. Не слід потурати бажанням постраждалого, а просто спостерігайте за його станом, викличте фахівця.

Часто після пережитої травми людина знаходиться у стані **посттравматичного стресу**. Вона вже плаче чи готова розридатися, у неї тремтять губи, але не має ознак збудженості. Людина може стримувати сльози емоційної розрядки. Однак, чим довше їх стримувати, тим довше не настає полегшення, що може завдати шкоди психічному й фізичному здоров'ю.

Що слід робити в такій ситуації? По-перше, не залишайте людину наодинці. Встановіть із нею фізичний контакт: візьміть за руку, покладіть свою руку їй на плече. Головне – дайте відчуття, що ви поряд.

Використовуйте прийом «активного слухання», які допоможуть людині вигледнути своє горе. Кивайте головою, періодично вимовляйте «ага» чи «так», повторюйте частини фраз, якими людина висловлює свої почуття, говоріть про власні почуття та переживання постраждалого. Дайте можливість людині виплакатися й виговоритися, не намагайтесь її заспокоїти, не ставте питань, не давайте порад.

Іноді люди, які пережили трагічні події, залишаються травмованими цим досвідом і не можуть повернутися до нормального життя. Це означає, що людина отримала **посттравматичний стресовий розлад (ПТСР)**. Симптомами ПТСР є нічні кошмари та раптові повернення до пережитих подій, віддалення від сім'ї та друзів, раптовий гнів, нервозність, панічні атаки. Зазвичай ці симптоми проявляються протягом кількох тижнів після травми, але іноді й через довший час. У цьому випадку людині слід порекомендувати звернутися до психолога або психіатра.

*Котенко Н.М.,
практичний
психолог
Беленченко І.В.,
соціальний
педагог*

◆ Поетична сторінка

Василь Стус

(6 січня 1938 – 4 вересня 1985)

Василь Стус народився 6 січня 1938р. у хліборобській родині в с. Рахнівці на Вінниччині. Після закінчення школи навчався в Донецькому педінституті. Далі вчителював, потім – служба в армії. З 26 березня до 26 жовтня 1963 року був літературним редактором газети «Социалистический Донбасс» м. Донецька. Перші вірші поета з'явилися в 1959 році у «Літературній газеті». Від 1 листопада 1963 р. – аспірант Інституту літератури АН УРСР ім. Т.Г. Шевченка із спеціальності «Теорія літератури». Цього ж року відбувся переїзд до Києва. У цей час Василь Стус бере активну участь у роботі Клубу творчої молоді. За участь у протесті в киявському кінотеатрі «Україна» (з приводу репресій проти української інтелігенції) був відрахований з аспірантури. Відтоді Стуса не друкували. У 1965 році одружився з Валентиною Попелюх, народився син Дмитро.

У 1970 році у Брюссельському видавництві вийшла друга збірка поета «Зимові дерева». Ще у 1968 році Стус подав рукопис цієї книги до видавництва «Радянський письменник», але, добре усвідомлюючи, що надії на її видання там немає, прийняв рішення про передачу цієї книги за кордон. Саме факт публікації збірки у Брюсселі особливо обурював суддів на процесі над В. Стусом у 1972 році. У 1970 році Стусом була підготовлена й надрукована в самвидаві третя експериментальна книга віршів «Веселий цвинтар».

12 січня 1972 року відбувся перший арешт поета. Під час перебування в камері попереднього ув'язнення Київського КДБ поет створює свою четверту книгу – «Час творчості Dichtenszeit», що складена з оригінальних віршів та перекладів із віршів Гете. Оригінальні твори

Як добре те, що смерті не боюсь я
І не питаю, чи тяжкий мій хрест.
Що перед вами, судді, не клонюся
в передчутті недовідомих верст.
Що жив, любив і не набрався скверни,
ненависті, прокльону, каяття.
Народе мій, до тебе я ще верну
І в смерті обернуся у життя
своїм стражденним і незлим обличчям.
Як син, тобі доземно уклонюсь,
І чесно гляну в чесні твої вічі,
і з рідною землею поріднюсь.

Інформація до роздумів

стали основою для майбутньої книги всього життя Стуса – «Палімпсест».

1972 – 1977 рр. стали роками відбуття покарання в таборах у Мордовії. У серпні 1979 року повернувся до Києва, на початку жовтня цього ж року вступив до Української Гельсінської групи. Відразу ж за Стусом було встановлено адміністративний нагляд.

Упродовж 1971 – 1980 рр. В. Стус остаточно підготував до друку кілька варіантів збірки «Палімпсест». Згодом, у 1985 р., Г. Бьолль за цю книгу висував Стуса на здобуття Нобелівської премії. Уперше окремим виданням книга вийшла у видавництві «Сучасність» у 1986 р.

14 травня 1980 - другий арешт Василя Стуса. У кінці вересня цього ж року відбувся суд, на якому поета було засуджено до десятирічного ув'язнення та п'яти років заслання. Від листопада 1980 року відбуває покарання в таборі особливого режиму ВС-389/36 в с. Кучино Чусовського району Пермської області. Навесні 1981 року він востаннє побачився з рідними. 1982 р. – рік камери-одиночки. У ніч з 3 на 4 вересня 1985 року поет помер у карцері.

Лише в 1989 році відбулося перевезення на киявську землю праху Василя Стуса, Юрія Литвина та Олексія Тихого.

У 1991 році за збірку вибраних поезій «Дорога болю» Василю Стусові було присуджено Державну премію України ім. Т. Шевченка (посмертно).

Увага!

Шановні колеги, нагадуємо вам, що, згідно з планом роботи Методичної ради, 15 червня 2016 року о 15-00 в аудиторії 37 навчального корпусу №1 технікуму (пр. Московський, 24) відбудеться підсумкове засідання Методичної ради.

Порядок денний:

1. *Про організацію Державної атестації випускників технікуму.*
2. *Звітність про роботу циклових комісій за 2015-2016 н.р. та завдання на 2016-2017 н.р.*

Проспект Московський, 24, м. Харків, 61001,
тел./факс (057) 732-63-95; тел. (057)732-59-25,
e-mail: hipt2015@ukr.net, web: [http:// www.hipt.com.ua](http://www.hipt.com.ua),
код ЄДРПОУ 02501137

Поздоровляємо з днем народження!

1. Скрипника В.В. – заступника директора з НВР
2. Малахову В.П. – викладача
3. Костенко О.Г. – викладача
4. Марченка В.М. – майстра виробничого навчання
5. Бовдуя Л.В. – викладача
6. Мотіну І.М. – методиста
7. Тишакову Р.Т. – викладача
8. Ступнікову Н.А. – викладача
9. Іванюту А.В. - майстра виробничого навчання

Видавець—
Методичний кабінет